

Onderwijsvisie

De basis voor het Integraal Huisvestingsplan

Voorwoord

Beste lezer,

Voor u ligt de onderwijsvisie. Zowel het primair, voortgezet als het middelbaar onderwijs wil samen met de gemeente inspelen op ontwikkelingen in het onderwijs. De samenwerking met maatschappelijke voorzieningen (o.a. instellingen op het gebied van jeugdzorg en kinderopvang), die eveneens bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen en jongeren is daarbij onontbeerlijk. In deze visie worden de kaders hoe wij het onderwijs de komende jaren vorm willen geven uiteengezet.

Om tot goed toekomstgericht en toekomstbestendig onderwijs te komen zijn op meerdere vlakken acties geformuleerd. De acties zijn te verdelen in onderwijskundige ambities en onderwijshuisvestingsambities. De verschillende acties staan niet op zichzelf maar hebben ook raakvlakken met elkaar. De vorming van (integrale) kindcentra en/of wijkvoorzieningen ten behoeve van passend en thuisnabij onderwijs raakt ook de positie van het (voortgezet) speciaal onderwijs. Het behoud van sterk openbaar en bijzonder onderwijs heeft invloed en/of raakvlakken met de profilering en verbreding van het onderwijsaanbod. Eén van de eerste acties is om te komen tot een integraal huisvestigingsplan.

Namens het college ga ik hier de komende jaren met mijn collega wethouder jeugd, Gert Jan van Noort, mee aan de slag. We doen dit niet alleen, maar samen met het onderwijs en de gelieerde partners gaan we ons inzetten om het bestaande onderwijsaanbod en de daar bijhorende onderwijshuisvesting verder te optimaliseren.

Marcel Companjen
wethouder onderwijs en onderwijshuisvesting

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
1. Samenvatting	4
2. Aanleiding	8
3. Hoofdpijnen “11-punten”; ambities/uitgangspunten onderwijsvisie	9
3.1 IKC-vorming	11
3.2 School/IKC als wijkvoorziening	13
3.3 Thuis nabij passend onderwijs; inclusiviteit	14
3.4 Behoud sterk openbaar en bijzonder onderwijs	16
3.5 Profileren en verbreding primair onderwijsaanbod	18
3.6 Versterking positie voortgezet onderwijs	19
3.7 Versterking positie middelbaar beroeps onderwijs	21
3.8 Gezonde veilige scholen en cultuur	23
3.9 Duurzame scholen	25
3.10 Hoogwaardige kwaliteit schoolgebouwen	26
3.11 Flexibel beleid verhuur, medegebruik en leegstand	27
4. Vervolg	28
Bijlagen	29

1. Samenvatting

Harderwijk kenmerkt zich door de diversiteit van de inwoners hetgeen mogelijkheden biedt voor het ontwikkelen en verbinden van vele talenten, waarmee de stad zich maatschappelijk, intellectueel en economisch kan verrijken. De schoolbesturen en de gemeente Harderwijk willen hieraan bijdragen door gezamenlijk te werken aan toekomstgericht en toekomstbestendig onderwijs. Dit willen de schoolbesturen en de gemeente Harderwijk doen door het onderwijs aan te laten sluiten bij de ontwikkelingsfase en ontwikkelingsmogelijkheden van iedereen in Harderwijk. Ieder kind, iedere jongere en iedere (jong)volwassene moet in Harderwijk zijn of haar talenten maximaal kunnen ontwikkelen in een veilige leeromgeving. Er mogen geen talenten verloren gaan in Harderwijk. De gemeente en de schoolbesturen zien het als hun maatschappelijke en onderwijskundige opgave zich maximaal in te zetten voor de talentontwikkeling van ieder kind, iedere jongere en (jong) volwassene in Harderwijk.

Dit onderwijsaanbod voor talentontwikkeling van ieder kind in Harderwijk dient vorm te krijgen door alle betrokkenen intensiever met elkaar te verbinden en te laten samenwerken. Daarmee verwachten we het aanbod te optimaliseren zodat kinderen en jongeren op het juiste moment het juiste onderwijs- en ondersteuningsaanbod krijgen in een passende en eigentijdse leer- en werkomgeving. Door de samenwerking en het mede daardoor ontwikkelen van doorlopende ontwikkelings- en leerlijnen krijgt ieder kind in Harderwijk een passende (start-)kwalificatie voor het vervolgonderwijs en/of de arbeidsmarkt. Het is de ambitie en doelstelling dat geen kind uit Harderwijk het onderwijs zonder startkwalificatie verlaat (voor die onderwijssoorten waarvoor een startkwalificatie geldt¹). Samenwerking tussen de onderwijsinstellingen is hiervoor een noodzakelijke randvoorwaarde. Met elkaar wordt gestreefd naar het kwalificeren van alle jongeren in Harderwijk zodat ze goed voorbereid zijn op het vervolgonderwijs en/of de arbeidsmarkt. Het gezamenlijk onderwijsveld zorgt ervoor dat kinderen en jongeren op het juiste moment het juiste onderwijs- en ondersteuningsaanbod in een passende en eigentijdse leer- en werkomgeving krijgen dat ze adequaat voorbereidt op het zelfstandig kunnen functioneren in de samenleving in Harderwijk dan wel elders.

De gemeente en het onderwijsveld kunnen deze ambitie niet alleen realiseren. Samenwerking met andere maatschappelijke voorzieningen, die betrokken zijn bij de ontwikkeling van kinderen en jongeren (o.a. instellingen op het gebied van jeugdzorg) is onontbeerlijk. De ambitie en doelstelling inzake maximale kwalificatie wordt vormgegeven samen met overige functies voor kinderen en jeugd.

De gemeente wil vanuit haar brede verantwoordelijkheid voor al haar burgers de regie nemen in bovenstaande ambitie en doelstelling waarbij er sprake is van gelijkwaardig partnerschap. Ten aanzien van de inhoudelijke ambities stelt de gemeente in samenspraak met het maatschappelijk veld de kaders op van waaruit de thema's moeten worden uitgewerkt. De uitvoering van het beleid ligt primair bij het maatschappelijke veld waarbij de uitwerking in het basisonderwijs vooral op wijkniveau zal plaatsvinden. De directeurs van de betreffende scholen hebben hierin een voortrekkersrol. De gemeente wil vanuit de

¹ Dit geldt bijvoorbeeld niet voor leerlingen van het praktijkonderwijs.

regierol de zorgvuldigheid bewaken. De gemeente zal de samenwerking stimuleren met inachtneming van de gelijkwaardigheid van de partners.

De gemeente heeft een specifieke verantwoordelijkheid als het gaat om de financiering van schoolgebouwen (met uitzondering van de schoolbesturen waarmee een doordecentralisatie-overeenkomst is afgesloten). In de toekomst kan echter sprake zijn van cofinanciering in zowel situaties van renovatie als nieuwbouw (een en ander conform de voorstellen van de VNG, PO-raad en VO-raad). De gemeente kan vanuit haar wettelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting, het uitstellen van vervangende nieuwbouw en het verbeteren van de kwaliteit van de gebouwen bijdragen in renovatie. Het schoolbestuur kan bijdragen in nieuwbouw vanwege de optimalisering van de exploitatie hetgeen voordelig is voor de school i.c. het bestuur. Als het gaat om grote verduurzaming en de energietransitie (gasloos) zal waarschijnlijk ook externe financiering nodig zijn voor de uitvoerbaarheid.

In de ontwikkeling van de onderwijsvisie en daarmee de versterking van het onderwijsaanbod en de daaraan gerelateerde huisvesting is in de afgelopen periode in overleg met de regiegroep en het onderwijsveld nagedacht over een aantal strategische uitgangspunten of bouwstenen voor de gezamenlijke onderwijsvisie. Deze uitgangspunten en in sommige opzichten ambities vormen de bouwstenen van het onderwijs- en het huisvestingsbeleid van de gemeente Harderwijk en de schoolbesturen. Zo vormen deze uitgangspunten een belangrijke leidraad voor o.a. de vernieuwing en/of herstructurering van de voorzieningenstructuur. In iedere situatie van optimalisering en/of vernieuwing van de voorzieningenstructuur zal worden bezien in hoeverre tegemoet kan worden gekomen aan deze uitgangspunten (en in sommige opzichten ambities). Daarnaast zijn er echter ook bouwstenen of uitgangspunten die primair onderwijskundig zijn en (nog geen) directe relatie hebben met het huisvestingsbeleid, maar die de regiegroep en het onderwijsveld echter wel van belang vinden voor de verdere ontwikkeling van het onderwijsbeleid in de gemeente Harderwijk. In de bouwstenen voor de onderwijsvisie is geen sprake van een blauwdruk voor de gehele gemeente. Per wijk en situatie zal iedere keer maatwerk noodzakelijk en wenselijk zijn. Een aantal vraagstukken dient de komende periode nog verder uitgewerkt te worden.

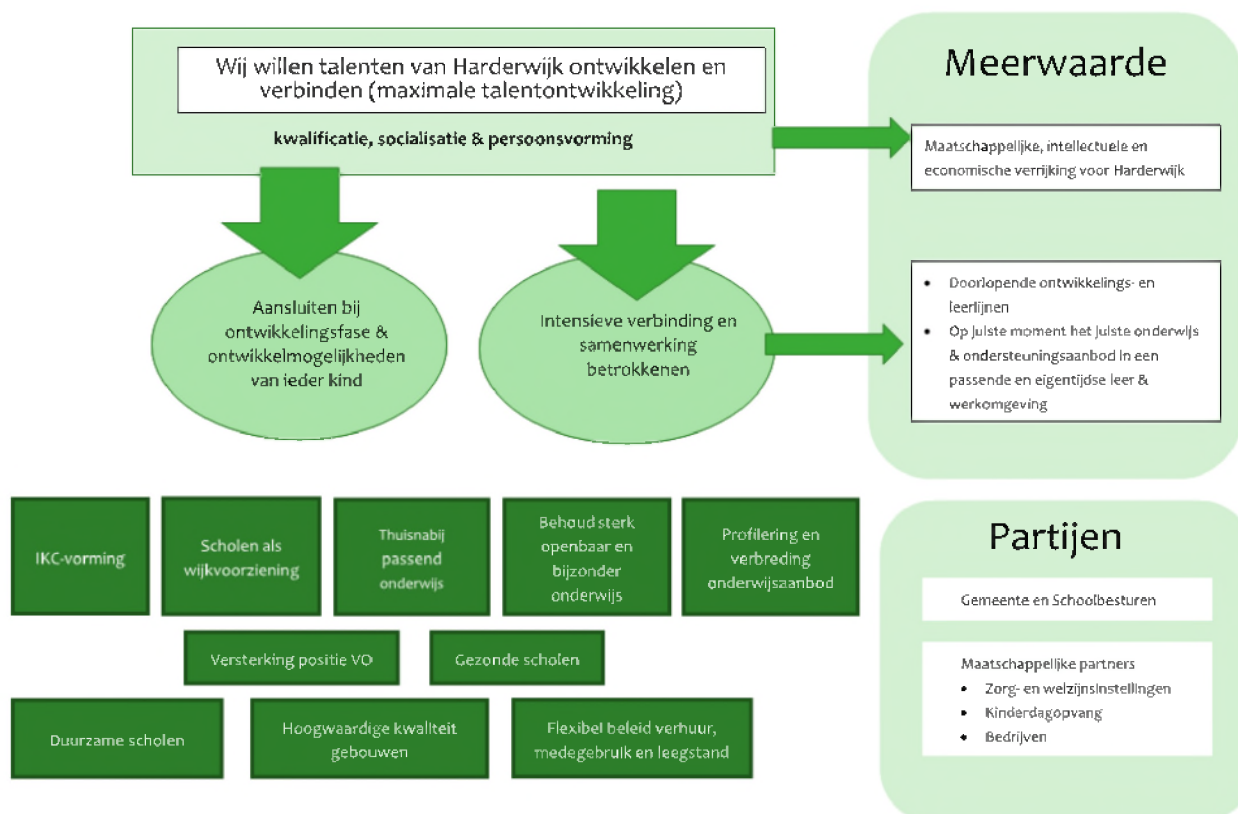
Deze uitgangspunten voor de onderwijsvisie bestrijken de periode 2019 - 2029. De gemeente en de schoolbesturen, verenigd in het Onderwijsplatform, zien de voorliggende notitie echter als een 'levend' document dat voortdurend gemonitord en geëvalueerd dient te worden. De betrokken partijen gaan de komende periode de beleidsmatige bouwstenen uitwerken in diverse concretere voorstellen, die weer ter besluitvorming zullen worden voorgelegd aan het Onderwijsplatform Harderwijk. Het Onderwijsplatform vormt ook het gremium waarin de periodieke evaluatie plaatsvindt van de voortgang, de bespreking plaatsvindt van de concrete uitwerking en de bereikte resultaten. Dit zal minimaal een keer per jaar plaatsvinden.

Een van de concrete uitwerkingen betreft de opstelling van een (herzien) integraal huisvestingsplan. Op basis van dit beleidsdocument met diverse bouwstenen voor de onderwijsvisie heeft de regiegroep voorgesteld een integraal huisvestingsplan (IHP) voor de gemeente Harderwijk op te stellen. Voorgesteld is

een uitvoeringsagenda op te stellen voor de eerste vier jaren en een doorkijk naar de daarop volgende twaalf jaren. De gemeente en de schoolbesturen willen dit IHP vormgeven vanuit de in deze uitgangspunten voor de onderwijsvisie opgenomen ambities en uitgangspunten. De uitwerking moet leiden tot een stevig aanbod voor het basis- en voortgezet onderwijs zodat sprake is van een toekomstbestendige en toekomstgerichte onderwijsvoorzieningenstructuur ten behoeve van de onderwijskundige en pedagogische ambitie dat ieder kind in Harderwijk zijn of haar talenten maximaal moet kunnen ontwikkelen. In de uitwerking van dit IHP zal vorm en inhoud worden gegeven aan de beleidsambities m.b.t. onder andere de vorming van kindcentra, de ontwikkeling van kindcentra tot buurtvoorzieningen, de invulling van passend en thuisnabij onderwijs en de positionering van het (voortgezet) speciaal onderwijs hierin.

Schematisch kunnen de uitgangspunten m.b.t. onderwijsvisie als volgt worden weergegeven (zie hieronder). De gezamenlijk ambitie en doelstelling richt zich op maximale talentontwikkeling van ieder kind, en iedere jongere en iedere (jong)volwassene in Harderwijk. Om dit te bereiken hebben de regiegroep en de schoolbesturen een aantal “bouwstenen” benoemd die nodig zijn om deze ambitie te bereiken. Deze bouwstenen zijn als het ware de instrumenten of de middelen om te komen tot de maximale talentontwikkeling. Er zijn diverse onderwijskundige bouwstenen (bijvoorbeeld de vorming van IKC's, de ontwikkeling van scholen als wijkvoorziening, de versterking van het voortgezet onderwijs) en huisvestelijke bouwstenen die erop gericht zijn om een adequate en toekomstgerichte leer- en werkomgeving te realiseren waarin talentontwikkeling maximaal kan plaatsvinden. In het vervolg van deze notitie wordt ingegaan op de diverse bouwstenen voor de verdere versterking van het onderwijs en de voorzieningenstructuur in Harderwijk.

Ten slotte wordt nog opgemerkt dat dit een algemene visie is die door de schoolbesturen en de gemeente wordt gedeeld. Deze visie geeft niet aan bij wie de verantwoordelijkheid en de financiering ligt. Dit is een onderdeel van de uitwerking van de uitgangspunten.

2. Aanleiding

De Harderwijkse schoolbesturen en de gemeente Harderwijk komen enkele keren per jaar bij elkaar om gezamenlijk de ontwikkelingen op onderwijsgebied met elkaar te bespreken. Dit overleg wordt het Onderwijsplatform genoemd. Eind 2017 is in het Onderwijsplatform de wens uitgesproken om een integraal huisvestingsplan (IHP) op te gaan stellen. Wat nu voorligt is echter een Onderwijsvisie.

Een aantal vertegenwoordigers uit het Onderwijsplatform, de regiegroep, zijn begonnen met het opstellen van een IHP. Tijdens het proces om te komen tot een IHP kwam men al snel tot de conclusie dat een IHP nauw samenhangt met de beleidskeuzes die gemaakt (gaan) worden bij onderwijs. Een onderwijsvisie is dan essentieel om uiteindelijk te komen tot een IHP. Door te starten met een onderwijsvisie is huisvesting niet leidend maar een gevolg van de keuzes in de onderwijsvisie.

3. Hoofdlijnen “11-punten”; ambities/uitgangspunten onderwijsvisie

In de verdere ontwikkeling van het onderwijs- en huisvestingsbeleid van de gemeente Harderwijk wordt gestreefd naar de volgende 11 ambities c.q. uitgangspunten². Deze ambities zijn tot stand gekomen in en na overleg met de regiegroep en het onderwijsveld (vertegenwoordigd in het Onderwijsplatform).

Onderwijskundige ambities/bouwstenen

1. ***IKC-vorming***

De vorming van integrale kindcentra (IKC's) van basisonderwijs en kindgerelateerde functies (in elk geval kinderopvang). De samenstelling van een IKC varieert per wijk vanwege de ‘couleur locale’ van de wijk.

2. ***Scholen als wijkvoorzieningen***

De vorming van wijkvoorzieningen door de scholen zoals bijvoorbeeld IKC's. De onderwijsvoorzieningenstructuur heeft niet alleen betekenis voor de doelgroep kinderen en jeugd maar voor alle bewoners in de wijk. De school als vind- en werkplaats.

3. ***Thuisnabij passend onderwijs (inclusiviteit)***

Het aanbieden van maximaal mogelijk passend en thuisnabij onderwijs voor alle kinderen en jeugd uit Harderwijk. Het streven is inclusiviteit door versterking van de relatie tussen onderwijs en jeugdzorg.

4. ***Behoud sterk openbaar en bijzonder onderwijs***

Het handhaven van een sterk en zo mogelijk evenwichtig duaal onderwijsbestel van openbaar en bijzonder onderwijs.

5. ***Profilering en verbreding primair onderwijsaanbod***

Het, indien aan de orde, verder profileren van het onderwijsaanbod in Harderwijk. Dit is en blijft een school bestuurlijke verantwoordelijkheid. Bij vernieuwing van de voorzieningenstructuur wordt overlegd over de vernieuwing in relatie tot het huidige onderwijsaanbod.

6. ***Versterking positie voortgezet onderwijs***

In relatie tot het versterken van de positie en profilering van het voortgezet onderwijs. Onderdeel hiervan vormt de reeds gaande beleidsontwikkeling inzake de ontwikkeling van 10 – 14 colleges (tienercolleges).

7. ***Versterking positie middelbaar beroeps onderwijs***

Het blijven inzetten op het behoud en het versterken van het totale middelbaar beroeps onderwijs met onderwijs dat aansluit op de regionale arbeidsmarktbehoefte.

8. ***Gezonde veilige scholen en cultuur***

Ruimte bieden voor thema's gezondheid, en bewegen (sport) en cultuur.

² In de volgende paragrafen wordt verder ingegaan op deze ambities c.q. uitgangspunten.

Huisvestingsambities/ruimtelijke bouwstenen

9. **Duurzame scholen**

Het realiseren van duurzame voorzieningen waardoor de onderwijsvoorzieningenstructuur een belangrijke bijdrage levert aan de gemeentelijke duurzaamheidsagenda.

10. **Hoogwaardige kwaliteit gebouwen**

Het realiseren van kwalitatieve onderwijshuisvesting wat betreft beleving, gebruik en technische kwaliteit conform de kwaliteitsstandaarden voor het primair en voortgezet onderwijs.

11. **Flexibel beleid verhuur, medegebruik en leegstand**

Een flexibel beleid met betrekking tot huur- en medegebruik en leegstand ten behoeve van de realisering van de bovenstaande inhoudelijke ambities.

De diverse ambities c.q. bouwstenen staan niet op zichzelf, maar hebben vanzelfsprekend ook raakvlakken met elkaar. De vorming van kindcentra en/of wijkvoorzieningen ten behoeve van passend en thuisnabij onderwijs raakt de positie van het (voortgezet) speciaal onderwijs. Het behoud van sterk openbaar en bijzonder onderwijs heeft invloed op raakvlakken met de profilering en verbreding van het onderwijsaanbod etc. Dit betekent dat in de verdere uitwerking het wellicht wenselijk is om ambities en bouwstenen integraal te gaan benaderen en niet als losse bouwstenen. Kijkend naar de bouwstenen en/of ambities is een zekere clustering denkbaar. Zo kunnen de ambities inzake IKC-vorming (1), de ontwikkeling van scholen als wijkvoorzieningen (2) en thuisnabij passend onderwijs (3) gezien worden als een enigszins logisch geheel. Dit cluster raakt eerder het primair onderwijs waardoor de uitwerking van deze ambities wellicht ook kan plaatsvinden vanuit het onderwijsveld in het primair en speciaal onderwijs. De ambities behoud sterk openbaar en bijzonder onderwijs (4), profilering en verbreding onderwijsaanbod (5) en versterking positie voortgezet onderwijs (6) en middelbaar beroeps onderwijs (7) zijn deels een gezamenlijk vraagstuk van het primair en voortgezet onderwijs (funderend onderwijs) en deels van vooral het voortgezet en MBO onderwijs. De uitwerking hiervan kan wellicht plaatsvinden onder regie van het voortgezet onderwijs. De ambities m.b.t. gezonde (8), duurzame (9), kwalitatief hoogwaardige scholen (10) en flexibilisering van beleid verhuur, medegebruik en leegstand (11) raken – naast de gewenste onderwijskundige ambities in deze - de formele gemeentelijke verantwoordelijkheid op het gebied van de onderwijshuisvesting. Uitwerking hiervan zou kunnen plaatsvinden onder regie van de gemeente met de besturen uit het funderend onderwijs.

3.1 IKC-vorming

Schoolbesturen en gemeente ondersteunen de ontwikkeling van IKC's. IKC-vorming wordt door de betrokkenen gezien als een belangrijke voorwaarde voor de ambitie en doelstelling inzake talentontwikkeling van alle kinderen in Harderwijk. Door de verbinding tussen de voorschoolse voorzieningen met het basisonderwijs te versterken, en eventueel andere maatschappelijke functies, worden eventuele achterstanden sneller zichtbaar en kan sneller ingespeeld worden op specifieke behoeften van leerlingen. In IKC's dient sprake te zijn van verbinding van opvang, onderwijs en specifieke zorgfuncties.

Voor de IKC-vorming is geen sprake van een blauwdruk voor iedere wijk van Harderwijk; het IKC in een bepaalde wijk is afgestemd op de behoeften van de betreffende wijk waardoor de deelnemende partners kunnen variëren. In elk geval bestaat een IKC uit een of meer basisscholen en voorschoolse voorzieningen in de vorm van kinderopvang (kinder-/peuteropvang, BSO).

De volgende uitgangspunten gelden voor de IKC-ontwikkeling:

- Er is een gezamenlijk pedagogisch visie/plan;
- Er vindt uitwisseling van kennis en expertise plaats tussen onderwijs en opvang;
- Doorlopende leerlijnen aan leerlingen van 0 – 12 worden aangeboden;
- De voorziening biedt voorschoolse educatie aan voor de doelgroep 2 – 4 jarigen;
- De pedagogisch medewerkers en onderwijsmedewerkers (en eventueel overige medewerkers) functioneren als één team;
- Er zijn - bij voorkeur onder één dak - ook aanvullende functies die nodig zijn voor de ontwikkeling van kinderen in het IKC (o.a. CJG).

Voor een verdere stap in de ontwikkeling van een IKC worden de volgende uitgangspunten toegepast:

- Er is sprake van één aansturing (dit kan een gezamenlijk MT zijn van de deelnemende organisaties);
- Er is sprake van inclusief onderwijs; het IKC is er voor alle leerlingen uit het voedingsgebied ongeacht de ondersteuningsvragen;
- De voorziening biedt een naschools BSO-aanbod voor sport, muziek en cultuur;
- Er is sprake van ruime en aangepaste openingstijden, bijvoorbeeld 7.00-19.00 uur;
- Het IKC is ook een wijkvoorziening voor alle bewoners in de betreffende wijk (indien hierover overeenstemming is met de overige scholen in de wijk).

Huisvesting

Daar waar sprake is van optimalisering en/of vernieuwing van de voorzieningenstructuur in het primair onderwijs wordt gestreefd naar de realisering van IKC's.

De IKC-vorming dient de komende periode beleidsmatig op basis van bovenstaande verder uitgewerkt te worden. Dit betreft o.a.:

- a. Het concept van het IKC (minimumvereisten, randvoorwaarden e.d.);

Onderwijsvisie

De basis voor het Integraal Huisvestingsplan (vastgesteld 10-10-2019 in Onderwijsplatform)

- b. Aantal IKC's per wijk, spreiding en bereikbaarheid;
- c. Partnerschappen met andere maatschappelijke functies;
- d. Financiering stichtingskosten niet onderwijsfuncties;
- e. Eigendom, beheer en exploitatie IKC's.

3.2 School/IKC als wijkvoorziening

Het gebruik van scholen en/of IKC's is vaak gering en beperkt zich veelal tot opvang en onderwijs. Vanwege het belang van onderwijsvoorzieningen i.c. IKC's voor de ontwikkeling van de kinderen in de wijk, willen schoolbesturen de voorziening ook openstellen voor de wijk. De voorziening kan ook een ruimtelijke context bieden voor diverse (sociale) buurtactiviteiten. De schoolbesturen willen de scholen hiervoor beschikbaar stellen. Het gebruik van het gebouw wordt dan geoptimaliseerd. De organisatie van eventuele buurtactiviteiten is geen verantwoordelijkheid van de scholen, tenzij er een directe relatie is met het onderwijsproces. De school faciliteert, de gemeente, wijkorganisaties dan wel anderen organiseren de eventuele activiteiten.

Voor de ontwikkeling van de school als wijkvoorziening gelden de volgende uitgangspunten (per wijk kan sprake zijn van differentiatie):

- Naast de primaire functies opvang en onderwijs biedt een school als wijkvoorziening ook ruimte voor welzijn, sport, cultuur en gezondheid. Dit is vanzelfsprekend ook beschikbaar voor het onderwijs;
- Een school als wijkvoorziening verhuurt ruimte voor wijkactiviteiten en is het centrale punt in de wijk om samen te komen met buurtgenoten. Het is laagdrempelig en toegankelijk voor iedereen en communiceert helder over de mogelijkheden voor de wijk binnen de school;
- Een school als wijkvoorziening neemt deel aan het wijkoverleg (dan wel initieert het wijkoverleg);
- Per wijk wordt bepaald welke activiteiten de 'school als wijkvoorziening' moet/kan aanbieden; dit kan per wijk verschillen (bv wel/geen open club). Er is derhalve geen blauwdruk voor het concept van een wijkvoorziening, per wijk dient de meerwaarde in beeld te worden gebracht en de mogelijkheden op welke wijze dit kan worden georganiseerd;
- Wijken waar direct behoefte is aan een 'wijkvoorziening' krijgen prioriteit, voor andere wijken is het afhankelijk van de behoefte of het nodig dan wel wenselijk is;
- In overleg met de betrokken school/scholen wordt gezien welke ruimten van een voorziening breder ingezet kunnen worden (en wat e.e.a. betekent voor de organisatie en bekostiging).

Huisvesting

Daar waar sprake is van optimalisering en/of vernieuwing van de voorzieningenstructuur in het primair onderwijs worden de mogelijkheden en wensen met betrekking tot wijk- en buurtactiviteiten verkend en geïnventariseerd. In het geval van nieuwbouw dan wel renovatie wordt er bij het bepalen van de ruimtebehoefte rekening gehouden met het integreren van een eventuele wijkvoorziening.

In de verdere uitwerking dient aandacht te zijn voor de volgende aspecten:

- a. Aantal te ontwikkelen scholen/IKC's als wijkvoorziening per wijk, spreiding en bereikbaarheid;
- b. Financiering stichtingskosten wijkfuncties;
- c. Eigendom, beheer en exploitatie wijkvoorzieningen.

3.3 Thuisnabij passend onderwijs; inclusiviteit

Het is de ambitie van de schoolbesturen en de gemeente de kinderen en jongeren in Harderwijk optimaal te ondersteunen en te streven naar zoveel mogelijk onderwijs aan te bieden in de nabijheid van hun woonomgeving. Het streven is inclusiviteit waarmee beoogd wordt dat alle kinderen in hun woonomgeving kunnen opgroeien en zich ontwikkelen doordat diverse functies op het gebied van opvang, onderwijs, welzijn en jeugdzorg en in bredere zin het sociale domein bij elkaar zijn gebracht. Hierin dient voor die kinderen die extra ondersteuning en zorg nodig hebben altijd een goede afweging gemaakt te worden in hoeverre er thuisnabij voldoende ondersteuning kan worden geboden ten behoeve van de ambitie inzake talentontwikkeling van ieder kind. Maximale talentontwikkeling van ieder kind heeft prioriteit boven het maximaal thuisnabij onderwijs verzorgen. De gemeente en de schoolbesturen zien echter het optimaliseren van de samenwerking tussen onderwijs en jeugd als een gezamenlijke verantwoordelijkheid onder regie van de gemeente. De ontwikkeling naar meer thuisnabij passend onderwijs vraagt ook een regionale afstemming omdat een beleidsmatige keuze naar vergaande decentralisering van expertise gevolgen heeft voor de huidige voorzieningenstructuur (voortgezet) speciaal onderwijs. Het verdient aanbeveling om vanuit een duidelijke visie op de positie en functie van het speciaal onderwijs een vertaalslag te maken naar de gewenste voorzieningenstructuur. Vanuit de ambitie inzake thuisnabij onderwijs zal hierin sprake zijn van een verdergaande ontwikkeling van het speciaal onderwijs naar specialistische expertisecentra die op locatie van de leerlingen ondersteuning aanbieden. Hierin dient een balans gevonden te worden met het behouden van een dusdanige kwaliteit in voorzieningen, zodat kinderen die aangewezen zijn op deze specialistische voorzieningen, hierin ook hun talenten maximaal kunnen ontwikkelen.

Bovenstaande ambitie betekent het volgende aan uitgangspunten:

- Kinderen uit Harderwijk worden in beginsel opgevangen in de eigen woonomgeving, tenzij dit ten koste gaat van de talentontwikkeling van de kinderen;
- De scholen delen de verantwoordelijkheid voor alle Harderwijkse kinderen/jongeren, de verschillende School Ondersteuningsplannen bieden een dekkend aanbod aan ondersteuning;
- Er zijn onderwijs-zorgarrangementen waarmee alle kinderen c.q. leerlingen de juiste ondersteuning, zorg en passend onderwijs geboden kan worden. Er zijn geen thuiszitters zonder plan;
- In het kader van passende arrangementen voor alle kinderen en leerlingen zal nader onderzoek moeten plaatsvinden naar het realiseren van passende voorzieningen voor de doelgroep SO cluster 4 (leerlingen met ernstige gedragsstoornissen en/of psychiatrische problematiek). Hierin dient ook rekening te worden gehouden met de regionale effecten op de voorzieningenstructuur voor het (voortgezet) speciaal onderwijs. Voorkomen dient te worden dat door versnippering de kwaliteit van de expertisecentra i.c. de voorzieningen voor speciaal onderwijs onder druk komt te staan;
- Voor thuisnabij passend onderwijs vindt gezamenlijke ontwikkeling en uitwisseling van kennis en expertise plaats tussen de verschillende opvang- onderwijs- en zorgvoorzieningen.

Huisvesting

Daar waar sprake is van optimalisering en/of vernieuwing van de voorzieningenstructuur in het primair onderwijs worden de mogelijkheden en wensen met betrekking tot thuisnabij passend onderwijs

Onderwijsvisie

De basis voor het Integraal Huisvestingsplan (vastgesteld 10-10-2019 in Onderwijsplatform)

geïnterpreteerd. In geval van nieuwbouw dan wel renovatie wordt er bij het bepalen van de ruimtebehoefte rekening gehouden met de behoeften in het kader van thuisnabij passend onderwijs.

In de verdere uitwerking dient aandacht te zijn voor:

- a. Onderzoek naar (aanvullende) ruimtebehoefte ten behoeve van thuisnabij passend onderwijs op wijkniveau (waar welke voorzieningen op basis van ondersteuningsplannen)
- b. Financiering stichtingskosten van eventuele aanvullende functies in het kader van passend onderwijs;
- c. Beheer en exploitatie aanvullende ruimten.

3.4 Behoud sterk openbaar en bijzonder onderwijs

In Harderwijk is sprake van (een zekere mate van) segregatie in het onderwijs. Een aantal scholen heeft een meer dan evenredig aandeel leerlingen van bepaalde doelgroepen, welke niet overeenstemt met de samenstelling van de betreffende wijk. Dit kan leiden dan wel heeft geleid tot de vorming van ‘witte’ en ‘zwarte’ scholen. Dit verschijnsel is complex en moeilijk oplosbaar. De vrijheid van schoolkeuze is en blijft een belangrijk uitgangspunt voor ouders en leerlingen in Harderwijk. Door de vrijheid in schoolkeuze is het moeilijk te reguleren. Voor de ambitie van maximale talentontwikkeling van alle kinderen vinden schoolbesturen en gemeente het belangrijk dat er sprake is van een sterke voorzieningenstructuur bestaande uit openbaar en bijzonder onderwijs.

Door de gemeente en het onderwijsveld is in dit verband een aantal uitgangspunten geformuleerd:

- Daar waar mogelijk wordt een zekere mate van spreiding van zorgleerlingen en leerlingen met taalachterstanden in kleinere clusters over verschillende scholen gestimuleerd en op elkaar afgestemd. Hoewel dit gedragen wordt door het onderwijsveld is dit complex en vraagt het bijvoorbeeld ook afstemming met het vluchtelingenwerk en nader overleg met de ISK;
- Iedere school weerspiegelt zoveel mogelijk de samenstelling van de Harderwijkse samenleving, tenzij het een school met zeer specifieke visie/geloofsovertuiging betreft;
- Het onderwijsveld streeft naar sterk openbaar en bijzonder onderwijs in Harderwijk. Wanneer het evenwicht onder druk komt te staan, werken scholen en besturen samen aan het herstellen van dit evenwicht. Om te komen tot behoud van een evenwichtige voorzieningenstructuur, kan het zijn dat gezamenlijk wordt besloten tot extra impulsen voor een bepaalde voorziening;
- Met inachtneming van het streven naar sterk openbaar en bijzonder onderwijs worden in beginsel bij alle denominaties en/of richtingen geen leerlingen geweerd of geweigerd;
- Oplossingen vinden plaats op wijkniveau; een gezamenlijk spreidingsbeleid van de in de wijk aanwezige scholen is daarvoor randvoorwaarde.

Het vraagstuk van sterk openbaar en bijzonder onderwijs, waaronder segregatie, vraagt nader onderzoek t.b.v. gezamenlijk beleid. Uitgangspunt is dat er sprake is van een gezamenlijke verantwoordelijkheid van het onderwijsveld als een van de partners het moeilijk heeft.

Huisvesting

Daar waar sprake is van optimalisering en/of vernieuwing van de voorzieningenstructuur in het primair onderwijs ondersteunen de schoolbesturen de beleidslijn dat de mogelijkheden worden onderzocht om in de huisvesting voorzieningen te realiseren die bijdragen aan het voorkomen van segregatie dan wel voorzien in extra voorzieningen vanwege de onderwijskundige, pedagogische en sociaal-maatschappelijke vraagstukken.

Het realiseren van een stevige voorzieningenstructuur van openbaar en bijzonder onderwijs vraagt de komende periode verdere uitwerking door de schoolbesturen. Naast diverse mogelijke beleidsmatige maatregelen (aannamebeleid, spreidingsbeleid) maakt onderzoek naar eventuele (aanvullende)

Onderwijsvisie

De basis voor het Integraal Huisvestingsplan (vastgesteld 10-10-2019 in Onderwijsplatform)

voorzieningen in de huisvesting ten behoeve van het voorkomen van segregatie hier onderdeel van uit (huisvesting als middel ter terugdringing van segregatie). Het is wenselijk dat een werkgroep vanuit het onderwijsveld hiervoor in afstemming met de gemeente gezamenlijk beleid gaat formuleren.

3.5 Profilering en verbreding primair onderwijsaanbod

Er ligt vanuit de schoolbesturen voor het primair onderwijs geen directe wens om bij profilerings- en positioneringskeuzes uit te gaan van een complementair aanbod in Harderwijk. De scholen willen hierin zelf de vrijheid behouden om eigen en passende keuzes te maken, waarbij men van mening is dat er reeds sprake is van een breed onderwijsaanbod. De gemeente vindt het belangrijk dat het aanbod vraaggericht doorontwikkeld wordt. Bij vernieuwing en/of renovatie van de voorzieningenstructuur vindt echter overleg plaats over de vernieuwing in relatie tot het huidige onderwijsaanbod. En in het voortgezet onderwijs geldt sowieso dat bij wijziging in het onderwijsaanbod er RPO-overleg (Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen) dient plaats te vinden. Daar waar het gaat om een eventueel breder onderwijsaanbod heeft de gemeente de ambitie om in het onderwijs meer aandacht te geven aan cultuur en ruimte te bieden voor cultuureducatie.

Door het onderwijsveld is in samenspraak met de gemeente een aantal uitgangspunten geformuleerd:

- De onderwijskwaliteit is van groter belang dan de profilering op bepaalde aspecten (bijvoorbeeld techniek, cultuur, sport, taalonderwijs). De onderwijskwaliteit dient hoog te zijn vanuit de ambitie om te komen tot talentontwikkeling van iedere leerling;
- Het geringere aanbod traditioneel vernieuwingsonderwijs wordt gezien als een kans dit vraaggericht verder uit te breiden. Dit kan echter ook al in de bestaande voorzieningenstructuur en is niet gekoppeld aan vernieuwing van de voorzieningen;
- Bij vernieuwing en/of renovatie is het wenselijk dat de schoolbesturen in Harderwijk (en omliggende gemeenten) verdere afstemming met elkaar zoeken om zorg te dragen voor een breed aanbod aan onderwijsconcepten of specialisaties (zoals techniek, sport of cultuur).

Huisvesting

Daar waar sprake is van optimalisering en/of vernieuwing van de voorzieningenstructuur in het primair onderwijs worden de mogelijkheden onderzocht om in de huisvesting voorzieningen te realiseren die aanvullend en complementair zijn op het bestaande onderwijsaanbod.

Verdere uitwerking in dit verband:

- a. Onderzoek naar en in beeld brengen van voorzieningenstructuur wat betreft profilering van scholen alsmede eventuele witte vlekken in de voorzieningenstructuur (dit kan onderdeel zijn van een op te stellen IHP);
- b. Bij vernieuwing en/of renovatie de resultaten van a betrekken.

3.6 Versterking positie voortgezet onderwijs

Het voortgezet onderwijs in Harderwijk is wat betreft de onderwijshuisvesting doorgedecentraliseerd. De verantwoordelijkheid voor het onderwijsaanbod, de onderwijsorganisatie en de huisvesting ligt bij de schoolbesturen. De schoolbesturen zijn van mening dat de doordecentralisatie een versterking is geweest voor de samenwerking tussen de VO-scholen. De schoolbesturen willen de overeenkomsten op dit gebied opnieuw bezien in relatie tot de gezamenlijke beleidsambities en zo komen tot wellicht aanvullende prestatieafspraken tussen de gemeente en de schoolbesturen.

Ondanks de versterking van de samenwerking is er op dit moment sprake van leerlingenstromen, waarbij leerlingen kiezen voor een onderwijsaanbod buiten Harderwijk dat ook in de eigen gemeente voorhanden is. De vrijheid van schoolkeuze speelt hierin vanzelfsprekend een belangrijke rol. Vanwege deze leerlingenstromen achten de schoolbesturen het wenselijk dat het onderwijs in Harderwijk een sterke keten gaat vormen. Dit betreft de relatie tussen de VO-scholen, maar ook de relatie met het toeleverende onderwijs (primair onderwijs) en het afnemende onderwijs (MBO en vervolgonderwijs) en de arbeidsmarkt. De relatie met het MBO ziet het voortgezet onderwijs als een mogelijkheid het voortgezet onderwijs te versterken. Het ontwikkelen van doorlopende leerlijnen in het beroepsonderwijs zien de betrokken scholen/schoolbesturen als een belangrijk unique selling point, dat echter nog verder inhoud en vorm dient te krijgen. Belangrijk onderdeel in de versterking van de relatie tussen het PO en VO is de reeds gaande beleidsontwikkeling inzake de ontwikkeling van 10 – 14 colleges (tienercolleges) waarin zowel het primair als voortgezet onderwijs participeert. De gemeente wil dit proces ondersteunen om te komen tot een sterke voorzieningenstructuur in Harderwijk voor het voortgezet onderwijs. Dit kan ook betekenen het intensiveren van de samenwerking met (het voortgezet onderwijs in de) omliggende gemeenten.

Voor de versterking van het VO worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Streven naar gezamenlijk beleid inzake de positionering en profilering van het voortgezet onderwijs in Harderwijk; een samenhangend en op het PO en MBO afgestemd onderwijskundig netwerk met een gevarieerd en compleet onderwijsaanbod;
- Toename van het aantal leerlingen dat voor een school voor voortgezet onderwijs in Harderwijk kiest.
- Versterking van de relatie tussen PO en VO en tussen VO en MBO met een nauwere relatie met het lokale en regionale bedrijfsleven (met een focus op de voor de leerling en voor Harderwijk interessante beroepenwerelden techniek, ICT, robotica, zorg);
- De VO-scholen maken waar mogelijk gebruik van elkaars expertise en voorzieningen, bijvoorbeeld als het gaat om theater of techniek;

Huisvesting

De VO-scholen zijn autonoom in hun huisvestingsbeleid. Daar waar sprake is van optimalisering en/of vernieuwing van de voorzieningenstructuur in het primair onderwijs worden ook ontwikkelingen in het voortgezet onderwijs betrokken. Te denken is in dit verband aan de realisering van tienercolleges, 10 – 14 colleges.

Verdere uitwerking vraagt:

- a. Betrekken van ontwikkelingen in het voortgezet onderwijs bij de optimalisering van de voorzieningenstructuur, bijvoorbeeld de ontwikkeling van tienercolleges.

3.7 Versterking positie middelbaar beroeps onderwijs

De gemeente streeft naar versterking van de regionale functie van het beroepsgerichte onderwijs VMBO-MBO. Het MBO vormt in het kader van doorlopende leerlijnen bovendien een onmisbare schakel en partner in het behoud en het versterken van het totale onderwijsaanbod in Harderwijk en de regio.

Het MBO Harderwijk biedt beroepsonderwijs voor diverse sectoren in een breed spectrum: technische en creatieve opleidingen, ICT, zorg, sport, economie, horeca, veiligheid, onderwijs en transport en logistiek. De studenten zijn afkomstig vanuit de brede regio.

Er zijn thema's die het MBO kan doorontwikkelen in nauwe samenwerking met bedrijfsleven en gemeente, zoals Domotica, circulaire economie, energietransitie, industriële robotica, BIM (Building Information Modelling) en zorg(technologie). Daarnaast hebben veiligheidsopleidingen een belangrijke plaats in het MBO onderwijsaanbod.

Het voortgezet onderwijs en het MBO kunnen elkaar versterken. Het (door)ontwikkelen van doorlopende leerlijnen in het beroepsonderwijs kan door onderlinge samenwerking verder vorm en inhoud krijgen. Het wetsvoorstel "Sterk beroepsonderwijs" moet daarvoor meer ruimte gaan bieden. In de toekomst kunnen VMBO en MBO hun opleidingen waarschijnlijk als één geheel aan leerlingen gaan aanbieden.

Het MBO speelt ook een belangrijke rol als het gaat om 'Leven Lang Ontwikkelen'. Bij- en omscholen is nodig om door te kunnen op de arbeidsmarkt. Het MBO zet daar op in, in nauwe samenwerking met regionale onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven, zodat het onderwijs blijft aansluiten op de regionale arbeidsmarktbehoefte.

Een samenhangend onderwijsaanbod, inclusief het MBO, is noodzakelijk om zoveel mogelijk studenten in Harderwijk te houden. Er is nu reeds een reëel risico op verschuiving van studentenstromen richting Amersfoort en Zwolle. Harderwijk gaat daarom vol in zetten op de doorlopende leerlijn, waardoor ook stageplaatsen maar ook arbeidsplaatsen en daarmee werkgelegenheid in de regio behouden kunnen blijven.

Voor de versterking van het MBO worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Een samenhangend en op het (S)VO afgestemd onderwijskundig netwerk met een gevarieerd en compleet onderwijsaanbod;
- Toename van het aantal leerlingen dat voor een school voor MBO onderwijs in Harderwijk kiest;
- Versterking van de relatie tussen (S)VO en MBO met een nauwere relatie met het lokale en regionale bedrijfsleven (met een focus op de voor de leerling en voor Harderwijk interessante beroepenwerelden techniek, ICT, robotica, zorg);
- (S)VO en MBO maken gebruik maken van elkaars expertise en ruimten ter ondersteuning van doorgaande leerlijnen.

Huisvesting

Het MBO is autonoom in hun huisvestingsbeleid. Optimalisering en/of nieuwbouw van de voorzieningenstructuur, eventueel in combinatie met het VMBO, kan een impuls geven aan de totale kwaliteitsbeleving en tegelijkertijd de regiofunctie van Harderwijk op het gebied van beroepsgericht onderwijs tot en met MBO-niveau vergroten en versterken.

Verdere uitwerking vraagt:

- a. Betrekken van ontwikkelingen in het MBO bij de optimalisering van de voorzieningenstructuur.

3.8 Gezonde veilige scholen en cultuur

Gezondheid, sport en bewegen krijgen steeds meer aandacht ook in het onderwijs. Dit heeft niet alleen te maken met diverse fysieke aspecten zoals een goed binnenklimaat, gezond voedsel, voldoende beweging maar ook met een pedagogische opdracht kinderen en jongeren bewust gezond op te voeden. De schoolbesturen en gemeente vinden dit een belangrijk thema (ook in combinatie met het thema ‘bewustwording duurzaamheid’). De gemeente en schoolbesturen willen dat kinderen en jongeren opgroeien tot gezonde burgers die bewuste keuzes kunnen maken daar waar het gaat om dit thema. Er is in de gemeente Harderwijk in het kader van Gezond Actief Harderwijk sinds 2014 extra aandacht voor gezondheid en bewegen via o.a. het aanbod van JOGG (dat nu onderdeel is van Gezond Actief Harderwijk) en de brede school activiteiten. Enkele aanvullende ideeën en/of ambities rondom de gezamenlijke aanpak van gezondheid en bewegen zijn:

- Als onderwijs gezamenlijk vakleerkrachten aanstellen (poule);
- Een combinatiefunctionaris aanstellen die dit thema aanjaagt;
- Schoolpleinen ook na schooltijden toegankelijk;
- Groene schoolpleinen realiseren;
- Gezamenlijk een naschools aanbod organiseren;
- Zwemmen blijvend faciliteren, zonder dat het ten koste gaan van effectieve onderwijstijd;
- Bewegend leren stimuleren;
- Scholen streven ernaar om het vignet ‘gezonde school’ te behalen.

Het verder uitwerken van dit thema dient plaats te vinden in het kader van het project Gezond Actief Harderwijk, waarbij het onderwijs het wenselijk zou vinden dat er sprake is van een ‘aanjager’ dan wel ‘kwartiermaker’ voor dit thema.

Ook een veilige schoolomgeving is een belangrijke voorwaarde voor gezond opgroeien.

Grensoverschrijdend gedrag zal er altijd zijn, ondanks alle protocollen en afspraken die er zijn. Er ontstaan ook steeds weer nieuwe uitingsvormen via nieuwe kanalen. Hierop kan worden ingezet door als gemeente, (jeugd)politie en onderwijs alert te blijven en ruimte te nemen om samen te onderzoeken hoe bepaald gedrag afgeremd en voorkomen kan worden. Korte lijnen tussen partijen zijn daarvoor van belang. In het nieuwe Integraal Veiligheidsplan 2020-2023 zal het thema School en Veiligheid extra aandacht krijgen.

Naast de aandacht voor gezondheid, sport en bewegen vinden de gemeente en de schoolbesturen de aandacht voor cultuur ook van belang. Het is de gezamenlijke ambitie van de gemeente en de schoolbesturen dat leerlingen in het funderend onderwijs kennismaken met kunst en cultuur als basis voor een toekomstige (cultuur)participatie.

Huisvesting

Daar waar sprake is van optimalisering en/of vernieuwing van de voorzieningenstructuur in het onderwijs worden de mogelijkheden onderzocht om in de huisvesting voorzieningen te realiseren die gezondheid,

sport en bewegen stimuleren en/of ruimte bieden voor een brede culturele oriëntatie. Belangrijke aspecten zijn bijvoorbeeld voldoende voorzieningen voor sport en bewegen in en om de gebouwen.

Verdere uitwerking onder andere in het kader van de opstelling van het IHP.

3.9 Duurzame scholen

Voor de gemeente Harderwijk is duurzaamheid een belangrijk thema. De gemeente en schoolbesturen streven naar het realiseren van duurzame voorzieningen waardoor de onderwijsvoorzieningenstructuur een belangrijke bijdrage levert aan en aansluit bij de gemeentelijke duurzaamheidsagenda. De duurzaamheidsmaatregelen van 2016 waren hierin een eerste stap (bijvoorbeeld toepassen van PV-panelen). Ook nieuwe scholen worden duurzaam gebouwd. Daarvoor geldt het vigerende Bouwbesluit (vanaf 2020 voor nieuwe onderwijsinstellingen BENG) en zullen voorzieningen gasloos worden gebouwd. Naast de technische verduurzaming wil de gemeente samen met de schoolbesturen de kinderen en jongeren ‘duurzaam opvoeden’.

Voor de verduurzaming van bestaande scholen moet aanvullend beleid worden ontwikkeld met betrekking tot het minimale kwaliteitsniveau dat moet worden gerealiseerd wanneer sprake is van renovatie. In deze verduurzaming is sprake van cofinanciering door zowel de gemeente als schoolbesturen. Op basis van duurzaamheidsscans van de gebouwen kunnen de maatregelen en de kosten in beeld worden gebracht van de verduurzaming van de onderwijshuisvestingsportefeuille.

Voor de bepaling van het kwaliteitsniveau van zowel nieuwbouw als renovatie wordt uitgegaan van de kwaliteitsstandaarden die door de VNG, PO- en VO-raad zijn ontwikkeld. Voor nieuwbouw zijn deze standaarden bruikbaar, voor renovatie zullen de standaarden wellicht aangepast moeten worden.

Huisvesting

Duurzaamheidsmaatregelen zijn integraal onderdeel van de optimalisering en/of vernieuwing van de voorzieningenstructuur in het onderwijs. Naast het dan geldende Bouwbesluit vindt onderzoek plaats naar eventueel aanvullende maatregelen om te komen tot bijvoorbeeld energieneutraal (ENG), nul op de meter (NOM), afvalvrije scholen, circulair bouwen. Investeringshierin maken onderdeel uit van afspraken over cofinanciering.

Verdere uitwerking onder ander in het kader van de opstelling van het IHP.

3.10 Hoogwaardige kwaliteit schoolgebouwen

De gemeente en schoolbesturen streven naar eigentijdse, moderne en toekomstbestendige onderwijsgebouwen in Harderwijk. Dit heeft betrekking op de beleving, het dagelijks gebruik en de technische kwaliteit. Op basis van de kwaliteitsstandaarden voor de onderwijshuisvesting zijn door de schoolbesturen prioriteiten gesteld. Daaruit blijkt dat het voor de scholen vooral van belang is om open en transparant, gericht op de maatschappij gehuisvest te zijn, met voldoende aandacht voor veiligheid. Er dient sprake te zijn van frisse en goed onderhouden gebouwen.

De volgende uitgangspunten zijn gesteld met betrekking tot de kwaliteit van de schoolgebouwen.

Kwaliteit Beleving:

- Uitstraling en karakter: modern, in- en extern, passend in de wijk, aansluitend bij visie;
- Entree(s) en ontvangst: openheid en welkom gevoel, up-to-date, sfeer;
- Zichtlijnen en uitzicht : transparantie.

Kwaliteit Gebruik

- Ligging en bereikbaarheid: essentieel voor de veiligheid van kinderen;
- Verkeersveiligheid: essentieel voor de veiligheid van kinderen;
- Multifunctionaliteit: gebouwen die flexibel en toekomstgericht inzetbaar zijn.

Kwaliteit Techniek

- Luchtverversing/luchtkwaliteit;
- Temperatuur - winter en zomer;
- Flexibiliteit;
- Onderhoud en afwerking.

Huisvesting

Daar waar sprake is van optimalisering en/of vernieuwing van de voorzieningenstructuur in het onderwijs worden bovenstaande prioriteiten nadrukkelijk als uitgangspunten gehanteerd.

Verdere uitwerking in het kader van de opstelling van het IHP:

- a. Opstellen kwaliteitsstandaard voor renovatie i.c. verduurzaming van onderwijsgebouwen, waarbij bovenstaande uitgangspunten onderdeel van zijn. De minimumkwaliteitsstandaard voor renovatie vormt tevens een belangrijk instrumentarium voor de afweging renovatie versus vervangende nieuwbouw.

3.11 Flexibel beleid verhuur, medegebruik en leegstand

Een flexibel beleid met betrekking tot huur- en medegebruik en leegstand ten behoeve van de realisering van de diverse inhoudelijke ambities is gewenst. Het huidige beleid verhuur en medegebruik is belegd in de verordening. Aanvullend beleid is gewenst over de 'buitengebruikstelling' van onderwijsruimten ten behoeve van bijvoorbeeld de ambities inzake de IKC-vorming en het gebruik van scholen als wijkvoorziening. Dit vraagt ook beleid met betrekking tot het inzetten van ruimte. Dit dient per situatie verder uitgewerkt te worden, hetgeen zou kunnen aan de hand van de onderstaande principes:

- Wanneer er sprake is van leegstand in een onderwijsvoorziening vindt overleg plaats over de verdere functionele invulling hiervan. Het gaat hier dan om de mogelijkheden en kansen te verkennen of onderzoeken om bij te dragen aan de inhoudelijke ambities³;
- Permanente verhuur aan onderwijsgerelateerde functies moet mogelijk blijven, mits de leerlingen van de school gehuisvest kunnen worden ook wanneer dit betekent dat er leerlingen van de school elders gehuisvest moeten worden.

Wat betreft het leegstandsbeleid geldt dat nabijheid van voorzieningen belangrijker is dan denominatie of richting.

Huisvesting

Verdere uitwerking van het beleid met betrekking tot verhuur, medegebruik en leegstand in het kader van de opstelling van het IHP. In het kader van vergroting autonomie schoolbesturen op dit (en ander) gebied is doordecentralisatie onderwijshuisvesting een mogelijk instrument. In de opstelling van het IHP kan dit verder onderzocht worden.

³ In het kader van de opstelling van het IHP zal door het in beeld brengen van de eventuele overcapaciteit inzichtelijk worden gemaakt welke mogelijkheden en kansen er zijn voor versterking van het concept van de voorziening door het benutten van de leegstand met aanvullende functies.

4. Vervolg

Met het onderwijsveld zijn de voorgaande thema's aangemerkt als de bouwstenen voor het lokale onderwijsbeleid in Harderwijk. In de verdere ontwikkeling van het onderwijs en de daarvoor benodigde voorzieningenstructuur dienen deze bouwstenen herkenbaar te zijn dan wel vertaald te worden. Zo heeft de regiegroep aangegeven het wenselijk te vinden de uitgangspunten te hanteren voor een op te stellen integraal huisvestingsplan (IHP). Dit betekent dat een aantal uitgangspunten de komende periode nog verder uitgewerkt dient te worden met het onderwijsveld. Het is wellicht praktisch om dit vorm te geven aan de hand van casuïstiek; bijvoorbeeld het vormgeven van een gewijzigde voorzieningenstructuur in een bepaalde wijk met inachtneming van de ambities inzake de IKC-vorming, de vorming van wijkvoorzieningen en het maximaal thuisnabij organiseren van onderwijs in een duurzame, gezonde en kwalitatieve leer- en werkomgeving.

Zoals reeds benoemd staan de diverse ambities c.q. bouwstenen staan niet op zichzelf, maar hebben ze vanzelfsprekend raakvlakken met elkaar. Dit betekent dat in de verdere uitwerking het wellicht wenselijk is om ambities en bouwstenen integraal te gaan benaderen en niet als losse bouwstenen. Een clustering is hierbij denkbaar vanuit de volgende combinaties:

- I. Cluster I (versterking voorzieningen op wijkniveau)
Clustering van de ambities inzake IKC-vorming (1), de ontwikkeling van scholen als wijkvoorzieningen (2) en thuisnabij passend onderwijs (3). Omdat deze ambitie vooral het primair onderwijs raken, kan de uitwerking van deze ambities wellicht ook plaatsvinden vanuit het onderwijsveld in het primair en speciaal onderwijs.
- II. Cluster II (ambities op stedelijk niveau)
De ambities behoud sterk openbaar en bijzonder onderwijs (4), profilering en verbreding primair onderwijsaanbod (5) en versterking positie voortgezet onderwijs (6) en versterking positie middelbaar beroepsonderwijs (7) zijn deels een gezamenlijk vraagstuk van het funderend onderwijs en deels van vooral het voortgezet onderwijs. De uitwerking hiervan kan wellicht plaatsvinden onder regie van het voortgezet onderwijs.
- III. Cluster III (ambities kwaliteit voorzieningen)
De ambities m.b.t. gezonde (8), duurzame (9), kwalitatief hoogwaardige scholen (10) en flexibilisering van beleid verhuur, medegebruik en leegstand (11) raken – naast de gewenste onderwijskundige ambities in deze - de formele gemeentelijke verantwoordelijkheid op het gebied van de onderwijshuisvesting. Uitwerking hiervan zou kunnen plaatsvinden onder regie van de gemeente met de besturen uit het funderend onderwijs.

Het verdient aanbeveling om in overleg met het onderwijsveld – het Onderwijsplatform - nadere afspraken te maken over de taakverdeling wat betreft de verdere uitwerking.

Bijlagen

Bijlage 1

Deelnemers Onderwijsplatform:

• Edwin Blok	directeur Morgen College
• Wally Marchand	bestuurder EduCare
• Koen Oosterbaan	bestuurder SKOFV
• Ton Huiskamp	regiodirecteur stichting Proo
• Freek ten Klooster	algemeen directeur stichting VCO
• Petra Veefkind – van der Vloed	directeur Fontanusschool (CorDeo Scholengroep)
• Mohamed Bhoelan	bestuurder El Amal
• Carin Rommers	directeur Vrije School Valentijn (Vrijescholen Athena)
• Ton Harms	algemeen directeur Verschoorschool (Volare)
• Inge Vaatstra	bestuurder Aurora Onderwijsgroep
(RSG Slingerbos Levant en stichting Proo)
• Elly Bakker Pierik	rector-bestuurder CCNV
• Marcel Companjen	wethouder onderwijs/onderwijshuisvesting
• Gert Jan van Noort	wethouder jeugd

Regiegroep:

• Edwin Blok	directeur Morgen College
• Wally Marchand	bestuurder EduCare
• Koen Oosterbaan	bestuurder SKOFV
• Ton Huiskamp	regiodirecteur stichting Proo